
FOLKETINGET

Optegnelser

Optegnelser Udenrigsudvalgets EU-studietur til Bryssel 12.-13. juni 2007

04. juli 2007

Ref.: 07-000569-8

Udenrigsudvalget gennemførte den 12.-13. juni 2007 en EU-studietur til Bryssel.

Formålet med turen var at få mere viden om EU's udviklingspolitik og en række aktuelle udviklingspolitiske emner, som berører EU såvel som de enkelte medlemslande. Udvalgets samtalepartnere kom fra Kommissionen, Europa-parlamentet, Rådet og NGOer.

De tematiske fokusområder var bl.a.:

- EU's Afrika-strategi
- Handel og udvikling
- EU's Økonomiske Partnerskabsaftaler med AVS-landene (EPA'erne)
- Klima og energi
- Bistandseffektivitet
- Situationen i Sudan/Darfur
- Migration og udvikling

Programmet for turen er vedlagt som bilag 1, og gæsteliste vedrørende frokoster og middag er vedlagt som bilag 2.

I turen deltog fra Udenrigsudvalget Steen Gade (SF), formand, Lars Barfoed (KF), næstformand, Jens Hald Madsen (V), Lise von Seelen (S) samt Hanne Severinsen (V).

Opsummering af de enkelte møder

Under briefing på EU-repræsentationen om EU's udviklingspolitik oplystes, at Danmark giver ca. 1.3 mia DKK årligt i bistandshjælp via EU, hvilket svarer til ca. 10 pct. af den danske bistand. Der er delt kompetence på udviklingsområdet mellem medlemslandene og EU. Siden 1981 har EU's udviklingspolitik kørt ad to spor: Dels via den Europæiske Udviklingsfond, EDF, der er mellemstatslig, dels med bistand over budgettet til ikke-AVS lande. I 2008 træder den 10. EDF i kraft. Med Maastricht-traktaten blev udviklingspolitik for første gang specifikt nævnt i en traktat. Nøgleordene var

de såkaldte "3 C'er" *komplementaritet*, i.e. til den bistandsindsats medlemslandene selv yder, og *koherens*, i.e. med EU's andre politikker, samt *koordination*, i.e. medlemslandene og Kommissionen skal samordne deres politikker.

Institutionelt er udviklingsområdet i EU præget af at være opdelt mellem to kommissærer, dels udviklingskommissæren, dels kommissæren for eksterne anliggender. De senere år har en reformproces været i gang for at forbedre den strategiske ramme om EU's udviklingspolitik. Som led heri oprettedes EuropeAid (et nyt generaldirektorat til at administrere bistand), der blev oprettet en række nye delegationer i modtagerlandene, og man begyndte at arbejde med landestrategier.

De vigtige nye EU-initiativer på udviklingsområdet omfatter: European Consensus fra 2005; Code of Conduct (om arbejdsdeling) samt et nyt fælles format for landestrategier. Af nye strategier kan fremhæves: "HIV/AIDS", "Afrika" (fra 2005, der sætter en politisk ramme for forholdet mellem EU og Afrika), "Afrika og energi" samt "Afrika handel og udvikling" (på vej).

Gary Quince, afdelingschef i EuropeAid beskrev de store omlægninger i administrationen af EU's bistand, som Kommissionen har gennemført, herunder oprettelsen af EuropeAid i 2001. Formålet var at forøge kvaliteten af og hastigheden i formidlingen af EU's bistand. En decentraliseringsproces blev afsluttet i 2005, resulterende i en stab på 2500 udsendte i 150 lande. Quince oplyste, at Kommissionen i slutningen af 2007 vil fremlægge en meddelelse om svage stater, som er en af de tematiske prioriteter for det portugisiske EU-formandskab.

Bernard Petit, vicegeneraldirektør i DG-Udvikling gav sin vurdering af, hvor EU's udviklingspolitik står lige nu. European Consensus er et politisk dokument, der fokuserer på værdier. Nu er tiden inde til at bevæge sig fra retorik til handling i europæisk udviklingspolitik, da der er en kløft mellem politiske aspirationer og den måde, beslutninger omsættes til handling i felten.

På energiområdet havde Johannesburg-topmødet i 2002 været et vendepunkt mht. EU's indsats. "EU Energy Initiative" og "ACP-EC Energy Facility" har været succeser, og en forøget forsyningssikkerhed i andre dele af verden gavner også EU's sikkerhed. På migrationsområdet, hvor der er delt kompetence, var vurderingen, at EU er kommet langt, siden migration blev taget op i 2002. Den politiske dialog føres på flere niveauer, med AU (den Afrikanske Union), kontinent til kontinent og med landene individuelt.

Kabinetschef Simon Fraser fra handelskommissæren Peter Mandelsons kabinet talte om handel og udvikling og EPAerne (de økonomiske partnerskabsaftaler med AVS-landene). Ifølge Fraser var der en "pro-

development bias" i Doha-runden, hvilket bl.a. gav stor fokus på landbrugsdelen.

Vedr. EPAerne blev forhandlingssituationen betegnet som "noget bedre" end for bare tre måneder siden, og der var en rimelig udsigt til at nå en aftale med alle regioner ved fristens udløb. Midlerne til "Aid for Trade"-pakken, der skal hjælpe AVS-landene med at implementere deres forpligtelser i EPAerne, skal komme fra de nationale budgetter, og medlemslandene blev opfordret til at melde klarere ud vedr. deres bidrag. Vedr. konstruktionen af EPA-regionerne bemærkedes, at der var forskellige økonomiske udviklingsgrader i hver region, men at mange undtagelser derfor blev tilladt. Kernen i hver region lå fast, mens der var lidt uklarhed i "kanterne".

Den danske ambassadør ved EU, Claus Grube, var vært for en arbejdsmiddag, hvori deltog kabinetschef Poul Skytte Christoffersen, Mariann Fischer Boels kabinet, Ambassadør Torben Brylle, EU Special Representative for Sudan, og Jørgen Mærsk Pedersen, leder af FAOs kontor i Bryssel.

Kabinetschef Skytte Christoffersen ridsede perspektiverne for Doha-runden op. Falder forhandlingerne sammen, kan der ikke indledes en ny forhandlingsrunde før om 2-3 år. USA skal kunne nå at godkende et resultat i god tid inden det amerikanske præsidentvalg, og hvis det ikke nås, må en ny amerikansk administration afventes. Nøgleaktørerne i forhandlingerne på landbrugsområdet er USA, Kina, Brasilien, Indien og EU. USA skal levere en reel opbremsning i sit støtteniveau og skrue ned for sit ambitionsniveau ift øget markedsadgang. Brasilien er ikke parat til at yde ekstra markedsadgang, og Indien kæmper også for at undgå markedsadgang. EU er indstillet på at yde på markedsadgang og reducere toldbeskyttelsen.

Jørgen Mærsk Pedersen fra FAO talte for en større rolle for EU i bekæmpelsen af sult. EU er en central partner for FN, og der er 20 FN-organisationer repræsenteret i Bryssel. EU kunne derfor spille en afgørende rolle ift. realiseringen af 2015-målet om udryddelse af sult. Ifølge Mærsk Pedersen kan sult-problemet løses gennem bl.a. flere investeringer i landområderne, men det kræver politisk vilje, som ikke hidtil har været til stede. Mærsk Pedersen nævnte, at Danmark har skåret ned på sin bistand til FAO og IFAD, to ud af de tre landbrugsorganisationer i FN.

EU's særlige repræsentant for Darfur Torben Brylle oplyste, at der var kommet øget aktivitet omkring Darfur, da den nye franske regering var gået ind i sagen. Brylle anså det også for centralt, at Kina havde engageret sig. Den franske ide om en humanitær korridor (som ikke er realistisk) havde generelt skabt ny vilje til at arbejde for en løsning og givet anledning til overvejelser i EU, som mandede ud i et optionspapir om de politiske, humanitære, sikkerhedsmæssige og regionale optioner. Der var nu i landet en

politisk proces i gang og et vist momentum. Det var centralt at få de bevæbnede grupper (non-signatories) ind i processen. En effektivisering af våbenhvile-kontrolmekanismerne var også meget vigtig. P.t. var det nødvendigt at styrke den militære tilstedeværelse i fredsbevarende øjemed. Den humanitære indsats er helt afgørende. Politisk forsoning og genopbygning bør tænkes ind allerede i den akutte humanitære indsats.

Guido Van Hecken, administrator for Europaparlamentets udviklingsudvalg, talte bl.a. om EU's Afrika-strategi. Parlamentet havde under forhandlingerne kritiseret, at det var en unilateral EU øvelse uden konsultationer med AU. EU havde siden øget dialogen med AU ifm. den kommende fælles EU-Afrika-strategi, der efter planen skal vedtages på det andet EU-Afrika topmøde i Lissabon til december. Parlamentet selv arbejder på at konkretisere og effektivisere samarbejdet med det Pan-afrikanske Parlament. Det overvejes at organisere et PAP-EP topmøde og udsende en fælles erklæring op til Lissabon-topmødet.

Der var generel utilfredshed med, at Kommissionen kun konsulterede Parlamentet i et ringe omfang, som ikke tilstrækkeligt afspejlede, at Parlamentet er "co-legislator". Parlamentet har også kritiseret, at der er for lille orientering mod 2015-målene i EU's lande- og regionale strategier.

Robert Cooper, generaldirektør i Rådssekretariatet, talte om Afrika og sikkerhed. Rådssekretariatet havde begrænsede ressourcer og fokuserede p.t. især på Sudan, Congo og på at styrke relationerne til Afrika som helhed, herunder AU. I tilbageblik havde Afrika de sidste 10 år haft to store kriser, De Store Søer og Sudan, og vurderingen var, at EU i de Store Søers område havde gjort en forskel. Sudan var vanskeligere, men EU begyndte nu sammen med USA at kunne gøre en forskel.

Cooper gav også sit syn på forhandlingerne om forfatningstraktaten i relation til området udvikling og sikkerhed. Verden var på vej ind i "kontinenternes tidsalder" og for at kunne få indflydelse, må EU være i stand til at handle på det niveau. På sikkerheds- hhv. udviklingsområdet arbejdede man typisk med forskellige tidshorisonter, og dette "mis-match" måtte afstemmes i EU's procedurer.

1. udvalgssekretariat
/Dorte Neimann